

**Turvalisus ja vastupidavus
Talitluspidevuse juhtimissüsteemid
Juhised standardi ISO 22301 kasutamiseks**

**Security and resilience
Business continuity management systems
Guidance on the use of ISO 22301
(ISO 22313:2020)**

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN ISO 22313:2020 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles märtsis 2020;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2020. aasta oktoobrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 71 „Valveteenused ja -süsteemid“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud ja eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud OÜ TJO Konsultatsioonid, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 71.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN ISO 22313:2020 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 26.02.2020.	Date of Availability of the European Standard EN ISO 22313:2020 is 26.02.2020.
--	---

See standard on Euroopa standardi EN ISO 22313:2020 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.	This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN ISO 22313:2020. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.
--	--

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 03.100.01; 03.100.70

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:

Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

EUROOPA STANDARD
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

EN ISO 22313

February 2020

ICS 03.100.01; 03.100.70

Supersedes EN ISO 22313:2014

English Version

**Security and resilience - Business continuity management
systems - Guidance on the use of ISO 22301 (ISO
22313:2020)**

Sécurité et résilience - Systèmes de management de la
continuité d'activité - Lignes directrices sur l'utilisation
de l'ISO 22301 (ISO 22313:2020)

Sicherheit und Resilienz - Business Continuity
Management Systems - Anleitung zur Verwendung von
ISO 22301 (ISO 22313:2020)

This European Standard was approved by CEN on 18 February 2020.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA.....	4
EESSÕNA.....	5
SISSEJUHATUS.....	6
1 KÄSITLUSALA.....	13
2 NORMIVIITED.....	13
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	13
4 ORGANISATSIOONI KONTEKST.....	13
4.1 Organisatsiooni ja selle konteksti mõistmine.....	13
4.2 Huvipoolte vajaduste ja ootuste mõistmine.....	14
4.2.1 Üldist.....	14
4.2.2 Õigusaktide ja regulatiivsed nõuded.....	15
4.3 Talitluspidevuse juhtimissüsteemi käsitusala kindlaksmääramine.....	16
4.3.1 Üldist.....	16
4.3.2 Talitluspidevuse juhtimissüsteemi käsitusala.....	16
4.3.3 Käsitusala välistused.....	16
4.4 Talitluspidevuse juhtimissüsteem.....	16
5 EESTVEDAMINE.....	17
5.1 Eestvedamine ja pühendumus.....	17
5.1.1 Üldist.....	17
5.1.2 Tippjuhtkond.....	17
5.1.3 Teised juhirollid.....	17
5.2 Juhtpõhimõtted.....	18
5.2.1 Talitluspidevuse juhtpõhimõtete sisseseadmine.....	18
5.2.2 Talitluspidevuse juhtpõhimõtete teatavaks tegemine.....	19
5.3 Rollid, kohustused ja volitused.....	19
6 PLANEERIMINE.....	20
6.1 Riskide ja võimaluste käsitlemisele suunatud tegevused.....	20
6.1.1 Riskide ja võimaluste kindlaksmääramine.....	20
6.1.2 Riskide ja võimaluste käsitlemine.....	21
6.2 Talitluspidevusala eesmärgid ja nende saavutamise planeerimine.....	21
6.2.1 Talitluspidevusala eesmärkide sisseseadmine.....	21
6.2.2 Talitluspidevusala eesmärkide kindlaksmääramine.....	21
6.3 Talitluspidevuse juhtimissüsteemi muudatuste planeerimine.....	22
7 TUGI.....	22
7.1 Ressursid.....	22
7.1.1 Üldist.....	22
7.1.2 BCMS-i ressursid.....	22
7.2 Kompetentsus.....	23
7.3 Teadlikkus.....	24
7.4 Teabevahetus.....	25
7.5 Dokumenteeritud teave.....	26
7.5.1 Üldist.....	26
7.5.2 Koostamine ja kaasajastamine.....	27
7.5.3 Dokumenteeritud teabe ohjamine.....	27
8 TOIMIMINE.....	28
8.1 Toimimise planeerimine ja ohjamine.....	28
8.1.1 Üldist.....	28

8.1.2	Talitluspidevuse juhtimine.....	29
8.1.3	Talitluspidevuse toimivana hoidmine.....	30
8.2	Ärimõju analüüs ja riski kaalutlemine.....	31
8.2.1	Üldist.....	31
8.2.2	Ärimõju analüüs.....	31
8.2.3	Riski kaalutlemine.....	35
8.3	Talitluspidevuse strateegiad ja lahendused.....	36
8.3.1	Üldist.....	36
8.3.2	Strateegiate ja lahenduste tuvastamine.....	36
8.3.3	Strateegiate ja lahenduste valimine.....	38
8.3.4	Ressursinõuded.....	39
8.3.5	Lahenduste elluviimine.....	45
8.4	Talitluspidevuse plaanid ja protseduurid.....	46
8.4.1	Üldist.....	46
8.4.2	Reageerimise struktuur.....	46
8.4.3	Hoiatamine ja teabevahetus.....	47
8.4.4	Talitluspidevuse plaanid.....	48
8.4.5	Taastamine.....	54
8.5	Harjutusprogramm.....	55
8.5.1	Üldist.....	55
8.5.2	Harjutusprogrammi kavandamine.....	55
8.5.3	Talitluspidevuse plaanide harjutamine.....	56
8.6	Talitluspidevuse dokumenteerimise ja võimekuse hindamine.....	59
8.6.1	Üldist.....	59
8.6.2	Mõjususe mõõtmine.....	60
8.6.3	Tulemused.....	60
9	TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE.....	61
9.1	Seire, mõõtmine, analüüs ja hindamine.....	61
9.1.1	Üldist.....	61
9.1.2	Tõendite säilitamine.....	61
9.1.3	Tulemuslikkuse hindamine.....	61
9.2	Siseaudit.....	61
9.2.1	Üldist.....	61
9.2.2	Auditiprogramm(id).....	62
9.3	Juhtkonnapoolne ülevaatus.....	62
9.3.1	Üldist.....	62
9.3.2	Juhtkonnapoolse ülevaatuse sisend.....	62
9.3.3	Juhtkonnapoolse ülevaatuse väljundid.....	63
10	PARENDAMINE.....	63
10.1	Mittevastavus ja korrigeeriv tegevus.....	63
10.1.1	Üldist.....	63
10.1.2	Mittevastavuse esinemine.....	63
10.1.3	Dokumenteeritud teabe säilitamine.....	64
10.2	Järjepidev parendamine.....	64
	Kirjandus.....	66

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi (EN ISO 22313:2020) on koostanud tehniline komitee ISO/TC 292 „Security and resilience“ koostöös tehnilise komiteega CEN/TC 391 „Societal and Citizen Security“, mille sekretariaati haldab AFNOR.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2020. a augustiks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2020. a augustiks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab standardit EN ISO 22313:2014.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

Jõustumisteade

CEN on standardi ISO 22313:2020 teksti muutmata kujul üle võtnud standardina EN ISO 22313:2020.

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised ja riiklikud organisatsioonid ning vabaühendused. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud äriline käibenimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutuse ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustökete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html.

Dokumendi on koostanud tehniline komitee ISO/TC 292 „Security and resilience“.

Teine väljaanne tühistab ja asendab esimest väljaannet (ISO 22313:2012), mis on tehniliselt üle vaadatud. Peamised muudatused võrreldes eelmise väljaandega on järgmised:

- selle dokumendi joendamiseks standardi ISO 22301 viimase versiooniga on tehtud struktuurilisi ja sisulisi muudatusi;
- oluliste kontseptsioonide ja terminite selgitamiseks on lisatud lisajuhiseid;
- jaotisest 8.4 on eemaldatud sisu, mis lisatakse ISO tehnilisse spetsifikatsiooni ISO/TS 22332 (väljatöötamisel).

Igasugune tagasiside või küsimused selle dokumendi kohta tuleks saata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav veebilehelt www.iso.org/members.html.

SISSEJUHATUS

0.1 Üldist

See dokument annab vajaduse korral juhiseid standardis ISO 22301 kindlaks määratud nõuete kohta. Selle dokumendi eesmärk ei ole anda üldisi juhiseid talitluspidevuse kõigi aspektide kohta.

Selle dokumendi peatükkide pealkirjad on samad nagu standardil ISO 22301, kuid dokumendis ei korrata nõudeid ega nendega seotud termineid ja määratlusi.

Juhiste eesmärk on täpsustada ja selgitada standardi ISO 22301 nõuete tähendust ja eesmärki ning aidata lahendada kõiki tõlgendamise seotud küsimusi. Muud lisajuhiseid pakkuvad rahvusvahelised standardid ja tehnilised spetsifikatsioonid, millele selles dokumendis viidatakse, on ISO/TS 22317, ISO/TS 22318, ISO 22322, ISO/TS 22330, ISO/TS 22331 ja ISO 22398. Nende dokumentide käsitusala võib ulatuda väljapoole standardi ISO 22301 nõudeid. Organisatsioonid peaksid seetõttu esitatavate nõuete kontrollimiseks alati viitama standardile ISO 22301.

Põhipunktide edasiseks täpsustamiseks ja selgituseks sisaldab see dokument mitut joonist. Joonised on üksnes illustratiivsed ja nendega seotud tekst selle dokumendi põhiosas on ülimuslik.

Talitluspidevuse juhtimissüsteem (*business continuity management system, BCMS*) rõhutab järgmiste aspektide olulisust:

- organisatsiooni eesmärkidele vastavate talitluspidevuse juhtpõhimõtete ja eesmärkide sisseseadmine;
- protsesside, võimekuse ja reageerimisstruktuuride toimimine ja toimivana hoidmine, tagamaks, et organisatsioon elaks töökatkestused üle;
- talitluspidevuse juhtimissüsteemi tulemuslikkuse ja mõjususe seire ning ülevaatus;
- kvalitatiivsel ja kvantitatiivsel mõõtmisel põhinev järjepidev parendamine.

Talitluspidevuse juhtimissüsteem nagu iga teine juhtimissüsteem sisaldab järgmisi komponente:

- a) juhtpõhimõtteid;
- b) määratletud kohustustega kompetentseid inimesi;
- c) juhtimisprotsesse, mis on seotud
  - 1) juhtpõhimõtetega;
  - 2) planeerimisega;
  - 3) elluviimise ja toimimisega;
  - 4) tulemuslikkuse hindamisega;
  - 5) juhtkonnapoolse ülevaatusesega;
  - 6) järjepideva parendamisega;
- d) toimimishet toetava ja tulemuslikkuse hindamist võimaldava dokumenteeritud teabega.

Talitluspidevus on üldiselt organisatsioonispetsiifiline. Selle elluviimisel võib aga olla kaugeleulatav mõju laiemale üldsusele ja muudele kolmandatele osapooltele. Tõenäoliselt on organisatsioonil väliseid organisatsioone, millest ta sõltub, ja on ka teisi organisatsioone, kes temast sõltuvad. Mõjus talitluspidevus aitab seega kaasa vastupidavama ühiskonna kujunemisele.

0.2 Talitluspidevuse juhtimissüsteemi eelised

BCMS suurendab organisatsiooni valmisolekut töökatkestuste ajal toimimist jätkata. Selle tulemuseks on ka parem arusaamine organisatsiooni sise- ja välissuhetest, parem teabevahetus huvipooltega ja järjepideva parenduskeskkonna loomine. BCMS-i juurutamisel on selles dokumendis sisalduvate soovitude ja standardi ISO 22301 nõuete kohaselt potentsiaalselt palju lisaeeliseid.

- Peatükis 4 („Organisatsiooni kontekst“) toodud soovitude järgimine hõlmab organisatsioonipoolset
  - oma strateegiliste eesmärkide ülevaatus, tagamaks, et BCMS neid toetab;
  - huvipoolte vajaduste, ootuste ja nõudmiste ümbermõtestamist;
  - kohaldatavatest õigusaktide, regulatiivsetest ja muudest kohustustest teadlik olemist.
- Peatükk 5 („Eestvedamine“) hõlmab organisatsioonipoolset
  - juhtimisrollide ja vastutuse ümbermõtestamist;
  - järjepideva parendamise kultuuri edendamist;
  - tulemuslikkuse jälgimise ja aruandluse eest vastutuse määramist.
- Peatükk 6 („Planeerimine“) hõlmab organisatsioonipoolset
  - oma riskide ja võimaluste taastlõbivaatamist ning käsitletavate tegevuste tuvastamist ja nende ärakasutamist;
  - mõjusa muudatuste juhtimise sisseseadmist.
- Peatükk 7 („Tugi“) hõlmab organisatsioonipoolset
  - oma BCMS-i ressurside mõjusa juhtimise, sealhulgas kompetentsuse juhtimise sisseseadmist;
  - töötajate teadlikkuse suurendamist juhtkonna jaoks olulistes küsimustes;
  - mõjusate mehhanismide olemasolu organisatsioonisiseseks ja -väliseks teabevahetuseks;
  - oma dokumentide mõjusat haldamist.
- Peatüki 8 („Toimimine“) tulemuseks on, et organisatsioon kaalutleb järgmisi asjaolusid:
  - muudatuste soovimatud tagajärjed;
  - talitluspidevuse prioriteedid ja nõuded;
  - sõltuvused;
  - haavatavused mõjuperspektiivist;
  - töökatkestuste oht ja nende käsitlemiseks kõige parema mooduse tuvastamine;
  - alternatiivsed lahendused piiratud ressursidega ettevõtte juhtimiseks;
  - mõjusad struktuurid ja protseduurid töökatkestustega toimetulemiseks;
  - kohustused kogukonna ja teiste huvipoolte ees.
- Peatükk 9 („Tulemuslikkuse hindamine“) hõlmab organisatsioonipoolset
  - mõjusate mehhanismide olemasolu tulemuslikkuse jälgimiseks, mõõtmiseks ja hindamiseks;
  - juhtkonna kaasamist tulemuslikkuse seiresse ja panustamisse BCMS-i mõjususesse.
- Peatükk 10 („Parendamine“) hõlmab organisatsioonipoolset
  - tulemuslikkuse seire ja mõjususe parendamise protseduuride olemasolu;
  - oma juhtimissüsteemide järjepidevast parendamisest saadavat kasu.

Selle tulemusel võib BCMS-i juurutamine

- a) kaitsta elu, vara ja keskkonda;
- b) kaitsta ja edendada organisatsiooni mainet ja usaldusväarsust;
- c) aidata kaasa organisatsiooni konkurentsieelisele, võimaldades tal töökatkestuste ajal toimida;

- d) vähendada töökatkestustest tulenevaid kulusid ja parendada organisatsiooni võimet nende ajal mõjusana püsida;
- e) aidata kaasa organisatsiooni üldisele organisatsioonilisele vastupidavusele;
- f) aidata suurendada huvipoolte kindlustunnet organisatsiooni edu suhtes;
- g) vähendada organisatsiooni õiguslikke ja rahalisi riske;
- h) demonstreerida organisatsiooni võimet juhtida riske ja käsitleda toimimise haavatavusi.

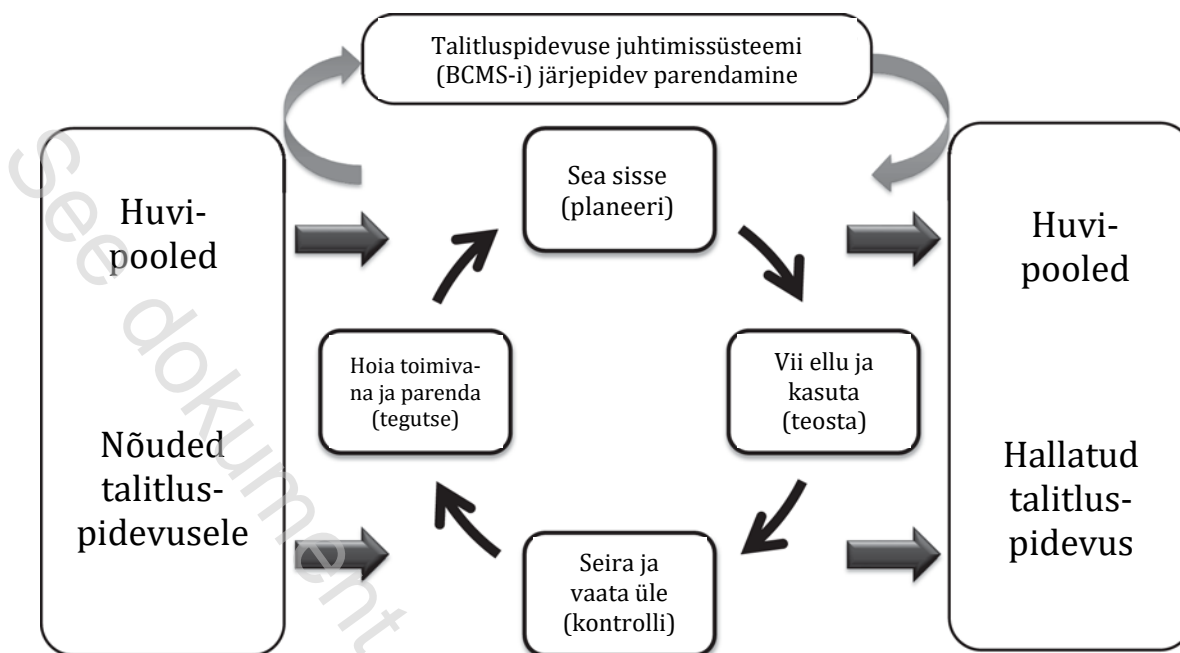
0.3 Planeeri-teosta-kontrolli-tegutse-tsükkel (PDCA cycle)

See dokument rakendab planeeri-teosta-kontrolli-tegutse-tsükli (PDCA cycle) organisatsiooni BCMS-i planeerimisel, sisseseadmisel, elluviimisel, toimimisel, seirel, ülevaatusel, toimivana hoidmisel ja mõjususe järjepideval parendamisel. PDCA-tsükli selgitused on toodud tabelis 1.

Joonis 1 näitab, kuidas BCMS rakendab huvipoolte nõudeid sisendina talitluspidevuse juhtimisel ning loob nõutavate toimingute ja protsesside kaudu neile nõuetele vastavad talitluspidevuse tulemused (st juhitud talitluspidevus).

Tabel 1 — PDCA-tsükli selgitus

Planeeri (sea sisse)	Seadke sisse talitluspidevuse juhtpõhimõtted, eesmärgid, ohjemeetmed, protsessid ja protseduurid, mis on olulised talitluspidevuse parendamiseks, et saavutada organisatsiooni üldistele põhimõtetele ja eesmärkidele vastavad tulemused.
Teosta (vii ellu ja kasuta)	Viige ellu ja kasutage talitluspidevuse juhtpõhimõtteid, ohjemeetmeid, protsesse ja protseduure.
Kontrolli (seira ja vaata üle)	Seirake tulemuslikkust ja korraldage tulemuslikkuse ülevaatus talitluspidevuse juhtpõhimõtete ja eesmärkide suhtes, edastage tulemused juhtkonnale ülevaatomiseks ning määrake ja kiitke heaks heastamis- ja parendamise meetmed.
Tegutse (hoia toimivana ja parenda)	Hoidke toimivana ja parendage BCMS-i, rakendades korrigeerivaid tegevusi, mis põhinevad juhtkonnapoolse ülevaatus tulemustel ja hindavad ümber BCMS-i käsitusala ning talitluspidevuse juhtpõhimõtted ja eesmärgid.

Joonis 1 — PDCA-tsükkel, mida rakendatakse BCMS-i protsessidele

0.4 Selles dokumendis sisalduvad PDCA komponendid

Tabelis 2 on esitatud otsene seos joonise 1 sisu ja selle dokumendi peatükkide vahel.

Tabel 2 — PDCA-tsükli ja peatükkide 4 kuni 10 vaheline seos

PDCA komponent	PDCA komponenti käsitlev peatükk
Planeeri (sea sisse)	Peatükis 4 („Organisatsiooni kontekst“) sätestatakse organisatsiooni tegevused, tagamaks, et BCMS vastaks organisatsiooni nõuetele, võttes arvesse kõiki asjakohaseid organisatsiooniväliseid ja -siseseid tegureid, sealhulgas <ul style="list-style-type: none"> — huvipoolte vajadusi ja ootusi, — oma õigusaktide ja regulatiivseid kohustusi, — BCMS-i nõutavat käsitusala.
	Peatükis 5 („Eestvedamine“) sätestatakse juhtkonna roll pühendumuse näitamisel, juhtpõhimõtete määratlemisel ning rollide, vastutuse ja volituste sisseseadmisel.
	Peatükis 6 („Planeerimine“) kirjeldatakse tegevusi BCMS-i elluviimiseks vajalike strateegiliste eesmärkide ja juhtpõhimõtete sisseseadmiseks.
	Peatükis 7 („Tugi“) määratletakse BCMS-i elemendid, mis peaksid paigas olema, nimelt ressursid, kompetentsus, teadlikkus, teabevahetus ja dokumenteeritud teave.
Teosta (vii ellu ja kasuta)	Peatükis 8 („Toimimine“) määratletakse protsessid talitluspidevuse sisseseadmiseks ja toimivana hoidmiseks.
Kontrolli (seira ja vaata üle)	Peatükk 9 („Tulemuslikkuse hindamine“) loob aluse BCMS-i parendamiseks selle tulemuslikkuse mõõtmise ja hindamise kaudu.
Tegutse (hoia toimivana ja parenda)	Peatükk 10 („Parendamine“) hõlmab korrigeerivaid tegevusi tulemuslikkuse hindamise käigus tuvastatud mittevastavuste käsitlemiseks.

0.5 Selle dokumendi sisu

Selle dokumendi eesmärk ei ole BCMS-i struktuuri ühtsuse tagamine, vaid asjaolu, et organisatsioon kavandab oma vajadustele ning huvipoolte, eriti klientide ja töötajate nõuetele vastava BCMS-i. Neid vajadusi kujundavad õigusaktide, regulatiivsed, organisatsiooni ja tööstuse nõuded, tooted ja teenused, kasutatavad protsessid, keskkond, milles organisatsioon toimib, organisatsiooni suurus ja struktuur ning huvipoolte nõudmised.

See dokument ei ole mõeldud selleks, et hinnata organisatsiooni võimekust oma talitluspidevuse vajadusi või mis tahes klientide, õigusaktide või regulatiivseid vajadusi rahuldada. Seda teha soovivad organisatsioonid saavad kasutada standardi ISO 22301 nõudeid.

Selle dokumendi peatükkides 1 kuni 3 on esitatud selle dokumendi kasutamisel kohaldatavad käsitlusala, normiviited ning terminid ja määratlused. Peatükid 4 kuni 10 sisaldavad juhiseid standardis ISO 22301 esitatud nõuete kohta.

Selles dokumendis kasutatakse järgmisi verbivorme:

- a) „peaks“ tähistab soovitust,
- b) „võib“ tähistab luba,
- c) „saab“ tähistab võimalust või võimekust.

0.6 Talitluspidevus

Talitluspidevus on organisatsiooni võimekus jätkata töökatkestuste järel toodete või teenuste tarnimist varem määratletud vastuvõetavates mahtudes. Talitluspidevuse juhtimine on talitluspidevuse juurutamise ja toimivana hoidmise protsess (vt 8.1.2 ja joonis 5) eesmärgiga vältida kaotusi ning valmistuda töökatkestusteks, neid leevendada ja juhtida.

BCMS-i sisseseadmine võimaldab organisatsioonil oma talitluspidevust ohjata, hinnata ja seda järjepidevalt parendada.

Selles dokumendis kasutatakse sõna „äritegevus“ organisatsiooni poolt oma üldeesmärkide, täpsustatud eesmärkide või missiooni saavutamiseks teostatavaid toiminguid ja teenuseid tähistava kõikehõlmava terminina. Sellisena on see võrdselt kohaldatav tööstus-, äri-, avalikus ja mittetulundussektoris toimivatele suurtele, keskmistele ja väikestele organisatsioonidele.

Töökatkestused võivad katkestada kogu organisatsiooni tegevuse ning tema võime tooteid ja teenuseid tarnida. BCMS-i juurutamine enne töökatkestuse ilmnemist võimaldab organisatsioonil, selle asemel et reageerida vahejuhtumile planeerimata viisil, jätkata tegevust enne lubamatu mõju taseme teket.

Talitluspidevuse juhtimine hõlmab

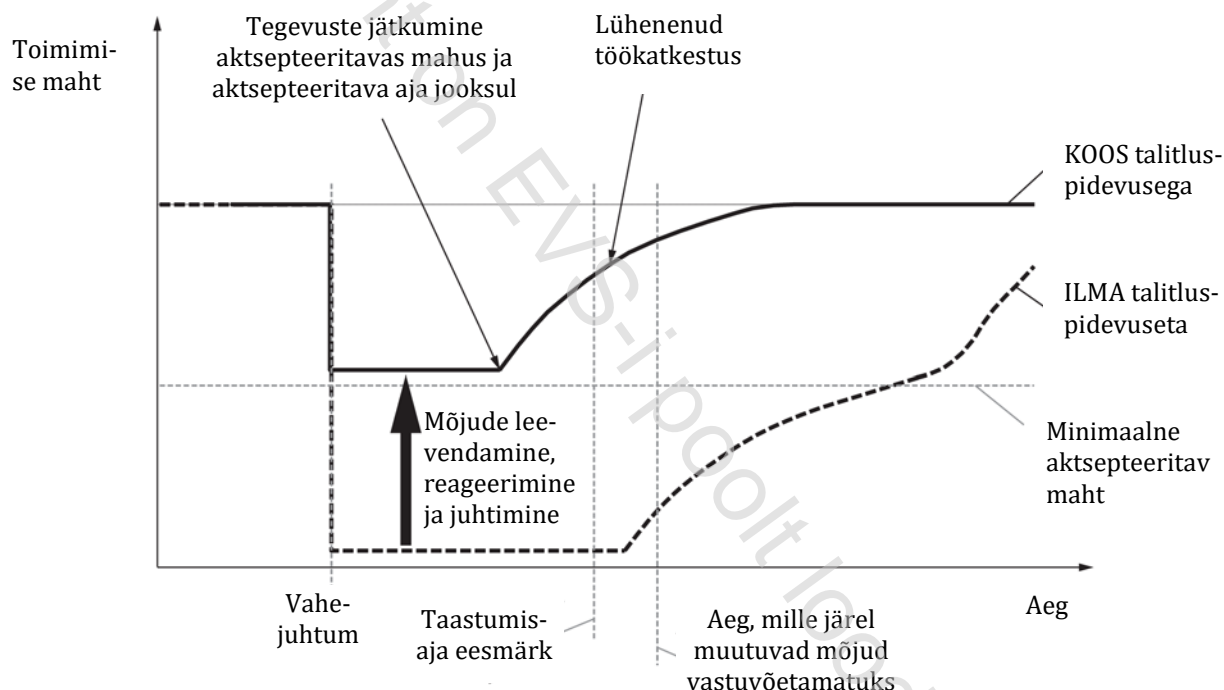
- a) organisatsiooni toodete ja teenuste ning neid tarnivate tegevuste tuvastamist;
- b) tegevuste jätkamata jätmise mõjude ja ressursside analüüsimist, millest need sõltuvad;
- c) töökatkestuste ohu mõistmist;
- d) toodete ja teenuste tarne jätkamiseks prioriteetide, ajaliste raamide, võimsuste ja strateegiate määramist;
- e) lahenduste ja plaanide omamist töökatkestuse järel tegevuste jätkamiseks ettenähtud aja jooksul;
- f) nimetatud kokkulepete korrapärase ülevaatus ja kaasajastamise tagamist, et need oleksid kõigis olukordades mõjusad.

Organisatsiooni lähenemisviis talitluspidevuse juhtimisele ja oma dokumenteeritud teabele peaks vastama sellele kontekstile (nt toimimiskeskond, keerukus, vajadused, ressursid).

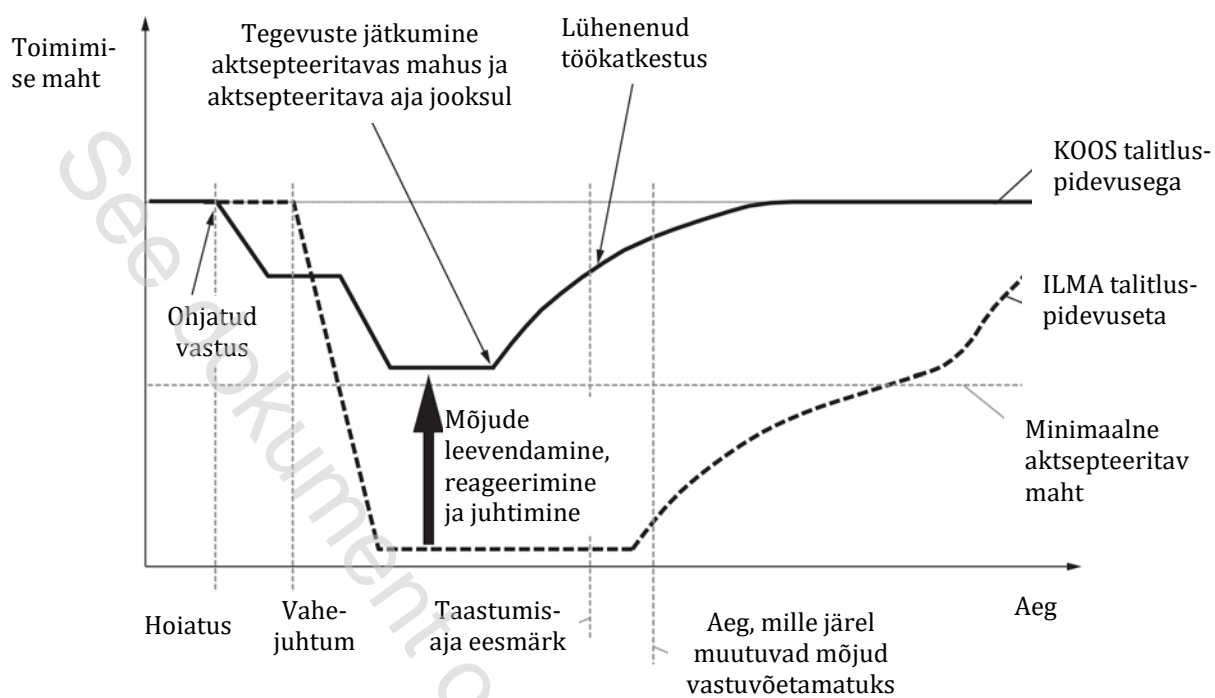
Talitluspidevus võib olla mõjus nii äkiliste töökatkestuste (nt plahvatused) kui ka järkjärguliste töökatkestuste (nt pandeemia) korral.

Tegevust võivad häirida mitmesugused vahejuhtumid, millest paljusid on keeruline ennustada või analüüsida. Keskendudes pigem töökatkestuste mõjule kui nende põhjusele, võimaldab talitluspidevus tuvastada organisatsioonil tegevused, mis on tema kohustuste täitmiseks hädavajalikud. Talitluspidevuse kaudu suudab organisatsioon enne töökatkestuste ilmumist ära tunda oma ressurside (nt inimesed, ruumid, tehnoloogia, teave), tarneahela, huvipoolte ja maine kaitsmiseks tehtavad tegevused. Selle äratundmise abil saab organisatsioon töökatkestuste juhtimises kindel olemiseks sisse seada reageerimisstruktuuri.

Joonised 2 ja 3 illustreerivad kontseptuaalselt, kuidas talitluspidevus võib olla mõjus, kui mõjusid teatud olukordades leevendatakse. Mõlemal diagrammil kujutatud etappide suhteline vahemaa ei tähistata konkreetset ajakava.

Joonis 2 — Näide selle kohta, kuidas talitluspidevus on mõjus äkiliste töökatkestuste korral

Joonis 3 — Näide selle kohta, kuidas talituspidevus on mõjus järkjärguliste töökatkestuste (nt pandeemia) korral

1 KÄSITLUSALA

See dokument annab juhiseid ja soovitusi standardis ISO 22301 esitatud talitluspidevuse juhtimissüsteemi (BCMS) nõuete kohaldamiseks. Juhised ja soovitused põhinevad headel rahvusvahelistel tavadel.

See dokument on kohaldatav organisatsioonidele, kes

- a) viivad ellu, hoiavad toimivana ja parendavad BCMS-i;
- b) püüavad tagada vastavuse väljakuulutatud talitluspidevuse juhtpõhimõtetega;
- c) peavad suutma töökatkestuse ajal jätkata toodete ja teenuste tarnimist eelmääratletud vastuvõetavas mahus;
- d) püüavad BCMS-i mõjusa kohaldamise kaudu suurendada oma vastupidavust.

Juhised ja soovitused on kohaldatavad iga suurusega ja igat tüüpi organisatsioonidele, sealhulgas tööstus-, äri-, avalikus ja mittetulundussektoris toimivatele suurtele, keskmistele ja väikestele organisatsioonidele. Kasutatav lähenemisviis sõltub organisatsiooni tegevuskeskkonnast ja keerukusest.

2 NORMIVIITED

Allpool nimetatud dokumentidele on tekstis viidatud selliselt, et nende sisu kujutab endast kas osaliselt või tervenisti selle dokumendi nõudeid. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

ISO 22300. Security and resilience — Vocabulary

ISO 22301. Security and resilience — Business continuity management systems — Requirements

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse standardites ISO 22300 ja ISO 22301 ning allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp/>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <http://www.electropedia.org/>.

3.1

talitluspidevuse juhtimine (*business continuity management*)
talitluspidevuse elluviimise ja toimivana hoidmise protsess

4 ORGANISATSIOONI KONTEKST

4.1 Organisatsiooni ja selle konteksti mõistmine

See peatükk annab soovitusi organisatsiooni konteksti mõistmiseks seoses BCMS-iga. Talitluspidevuse sisseseadmise ja toimivana hoidmise soovitusi käsitletakse jaotises 8.1.